

Motion till riksdagen

1989/90:Fi67

av Sonja Rembo m.fl. (m)

med anledning av prop. 1989/90:150

Förslag till slutlig reglering av statsbudgeten
för budgetåret 1990/91, m.m.
(kompletteringsproposition)

Mot.
1989/90
Fi67-69

De grundläggande principerna för moderat arbetsmarknadspolitik redovisas i motionen 1989/90:A252 En fungerande arbetsmarknadspolitik. I partimotionen med anledning av rubricerade proposition redovisar moderata samlingspartiet huvuddelen av sina kommentarer och förslag med anledning av den aktuella ekonomiska situationen.

A5 Information om semesterfrågor

Regeringen föreslår ett nytt anslag på 5 miljoner kronor för information om den tillfälliga förändring av semesterlagen som regeringen föreslår. I ovan nämnda partimotion föreslår moderata samlingspartiet att den anställdes rätt att mot lön arbeta under en del av semestern permanentas.

Om riksdagen beslutar om en permanent förändring av semesterlagen kommer detta att få genomslag hos allmänheten. Kunskapen om möjligheterna att arbeta under del av semestern kommer snabbt att spridas. Arbetsmarknadens parter kommer att ha ett intresse av att informera sina medlemmar. Företag torde också vara intresserade att tillse att de anställda känner till möjligheterna att arbeta under semestern.

Därmed saknas motiv för ett särskilt statsanslag till information. Riksdagen bör avvisa regeringens förslag.

B1 Arbetsmarknadsverkets förvaltningskostnader

Regeringen förslår att riksdagen skall anvisa 30 milj.kr. för s. k. jobbsökarklubbar. 8 milj.kr. är avsedda för utveckling av "jobbklubbarnas" verksamhet i två län. Övriga 22 milj.kr. är avsedda för verksamhet i "jobbklubbar" i resten av landet.

Tanken bakom jobbsökaraktiviteter är god. Arbets sökande bör, oavsett ålder, aktiveras och fås att ta det primära ansvaret för att finna ett arbete. "Jobbklubbar" är en metod. Enligt vår mening bör emellertid arbetsmarknadsverket klara kostnaderna för den utökade verksamheten med "jobbklubbarna" inom ramen för sina ordinarie anslag.

Riksdagen bör därför avvisa regeringens förslag om särskilda anslag till "jobbklubbar".

Regeringen föreslår också 10 milj.kr. för särskilda arbetsförmedlingsinsat-

ser för flyktingar. Det är givetvis väl motiverat att satsa på sådana. Svårigheterna för flyktingar att få fotfäste på arbetsmarknaden leder till svåra sociala problem för flyktingfamiljerna. Den stora andelen arbetslösa bland flyktingar medverkar också till ökade motsättningar mellan flyktingar och svenskar.

Omfattande ekonomiska resurser satsas emellertid redan på arbetsmarknadspolitiska insatser riktade till flyktingar. Under innevarande budgetår uppgår anslagen till ca 120 milj.kr. Ännu större resurser är redan avsedda att användas nästa år.

Även om satsningar på verksamhet riktad till flyktingar är väl motiverade och därför bör prioriteras finner arbetsmarknadsverket skäl att understryka att verket har väl tilltagna resurser.

Likväl finns det fortfarande omfattande arbetsmarknadsproblem bland flyktingar och vissa andra invandrargrupper. Regeringen tycks sakna en sammanhållen politik för att lösa arbetslöshetsproblematiken bland flyktingar. Den enda åtgärd regeringen tillgriper är speciella anslag av det slag som den nu föreslår.

Regeringen bör återkomma till riksdagen med en samlad bedömning och förslag till hur flyktingar och invandrare på ett bättre sätt än i dag skall kunna komma in på arbetsmarknaden.

Regeringen bör beakta de förslag för att bättre integrera flyktingar i det svenska samhället som redovisas i fyrpartireservationen nummer 17 i 1989/90:A.U.11. Det är viktigt att flyktingar så snabbt som möjligt kommer i arbete. Moderata samlingspartiet har i andra sammanhang framfört tanken att asylsökande redan innan frågan om uppehållstillstånd avgjorts av myndigheterna skulle ha rätt att ta anställning.

Arbetsmarknadsverkets arbetsförmedlingsverksamhet bör också förändras. Moderata samlingspartiet har föreslagit att fristående arbetsförmedlingar skall tillåtas. Detta kommer att leda till att den offentliga arbetsförmedlingen avlastas. Därmed uppkommer möjligheter för den offentliga arbetsförmedlingen att överföra resurser till förmedlingsverksamhet riktad till flyktingar.

Med anledning av vad ovan sagts är en utökning av det totala anslaget till arbetsförmedlingen inte nödvändig. Riksdagen bör avvisa regeringens anslagsförslag.

Regeringens förslag om ökade anslag för utbyggnaden av datorhjälpmedel till arbetsförmedlingen kan vi ställa oss bakom. Moderata samlingspartiet tog för flera år sedan initiativ till förbättrat datorstöd för arbetsförmedlarna. Den personal som förmedlingen har bör användas så effektivt som möjligt. Ökad användning av datorkraft bör kunna medverka till detta. 15 milj.kr. bör anvisas för detta ändamål.

I motion 1989/90:A252 har vi lagt andra förslag om förändringar inom ramen för anslaget till arbetsmarknadsverkets förvaltningskostnader. Vi vidhåller den principiella inställningen som återspeglas i dessa förslag.

B1 Arbetsmarknadsutbildning

Regeringen lägger förslag om en del förändringar för arbetsmarknadsutbildningen. Sammantaget ger dessa förslag intryck av att regeringen inte har nå-

gon genomtänkt politik för arbetsmarknadsutbildning och företagsutbildning.

Regeringen vill ge AMS möjlighet att inom ramen för en försöksverksamhet stimulera kompetensutvecklingen av de anställda baserad på ett konkret inslag av organisatoriska förändringar som syftar till att skapa en "lärande organisation". Samtidigt skall de fördelningspolitiska aspekterna tillgodoses och jämställdhetsfrågorna beaktas.

Enligt vår mening bör intern företagsutbildning vara ett ansvar för arbetsgivaren. Endast denna har möjlighet att bedöma vilken utbildning som krävs och vilka som bör få utbildning på företagets bekostnad. För anställda som vill förbättra sin personliga kompetens finns redan ett antal utbildningsmöjligheter genom de möjligheter till vuxenutbildning som finns. Ett annat sätt för en enskild anställd att förbättra sin personliga kompetens inom ett yrkesområde kan vara att byta arbetsplats hos den nuvarande arbetsgivaren eller till någon annan. Ett sådant byte innebär ofta att den enskilde av arbetsgivaren får formell eller informell utbildning och att den enskildes yrkeserfarenheter ökar.

Staten bör inte finansiera normal intern företagsutbildning. Riksdagen bör avvisa regeringens förslag på denna punkt.

Vidare föreslår regeringen att anslaget till AMS för upphandling av arbetsmarknadsutbildning skall ökas med 85 milj.kr. som kompensation för de ökade lönekostnader som blivit följden av det nya löneavtalet.

Regeringen föreslog ett anslag till upphandling av arbetsmarknadsutbildning som uppgår till ca 2,6 miljarder kr. för kommande budgetår. Vi föreslog i motion 1989/90:A252 ett anslag på 2 363 milj.kr.

Huvudelen av dessa medel kommer AMS att använda för upphandling av arbetsmarknadsutbildning från AMU.

Nuvarande ordning ger möjlighet för AMS att köpa utbildning även från andra utbildningsanordnare. Så har endast skett i liten omfattning. En ökad konkurrens bör kunna leda till minskade kostnader. Enligt vår bedömning krävs det därför inte att anslaget ytterligare utökas som kompensation för löneavtalet. Riksdagen bör således avvisa regeringens förslag även i denna del.

B4 Kontant arbetsmarknadsstöd och utbildningsbidrag

Regeringen vill införa ett stimulansbidrag för personer som genomgår arbetsmarknadsutbildning med inriktning på verkstadsindustrin. Under en försöksperiod skall ca 2 500 personer som genomgått en sådan utbildning få ett stimulansbidrag på 12 500 kr.

Bakgrunden till regeringens förslag är svårigheterna att rekrytera arbetskraft till vissa delar av verkstadsindustrin. Detta är ett allvarligt problem. Lösningen på rekryteringsproblemen ligger emellertid knappast i denna sorts premier utan i bättre arbetsvillkor i förhållande till andra arbetsplatser.

Staten kan inte detaljstyra individernas yrkesval. I år förefaller det kanske motiverat att stimulera rekryteringen till verkstadsindustrin – ett annat år är det kanske kommunernas rekryteringsproblem som skall lösas med ett särskilt statsbidrag. Det är ingen hållbar strategi.

Regeringens förslag bör avvisas.

Moderata samlingspartiet föreslog redan i början av 1980-talet ett system med flexibla lönebidrag för arbetshandikappade. Efterhand har detta förslag vunnit allt större stöd. Riksdagen har tvingat regeringen att acceptera försöksvis introduktion av flexibla lönebidrag. Sådana försök har nu skett under ett par år.

Regeringen har nu uppenbarligen i princip accepterat systemet. Den skriver i propositionen att "Även om erfarenheterna med flexibla lönebidrag är begränsade, så tycks de hittintills vara entydigt positiva." Likväl vill regeringen fortfarande inte acceptera flexibla lönebidrag i hela landet utan föreslår endast att försöksverksamheten skall utökas med ytterligare fem län.

Det finns ingen anledning att vänta med att introducera systemet i hela landet. Ett system där denna typ av lönebidrag bara finns i vissa län är orättvist mot de arbetshandikappade som på grund av att de bor i "fel län" inte kommer i åtnjutande av en bra metod för att få arbete på vanliga arbetsplatser.

Riksdagen bör besluta att systemet med flexibla lönebidrag bör kunna tillämpas i hela landet fr.o.m. nästa budgetår.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen avslår regeringens förslag att till Information om semesterfrågor för budgetåret 1990/91 anvisa ett reservationsanslag av 5 000 000 kr.,
2. att riksdagen till Arbetsmarknadsverkets förvaltningskostnader för budgetåret 1990/91 anvisar 15 000 000 kr. utöver vad som riksdagen tidigare anvisat,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om arbete åt flyktingar.
4. att riksdagen avslår vad regeringen föreslagit angående bidrag till arbetsgivare i försöksverksamhet för att stödja kompetensutveckling.
5. att riksdagen avslår regeringens förslag att till reservationsanslaget Arbetsmarknadsutbildning för budgetåret 1990/91 anvisa 105 000 000 kr. utöver vad som föreslagits i proposition 1989/90:100 bil. 12.
6. att riksdagen avslår vad regeringen föreslagit angående utbildningsbidrag i form av stimulansbidrag.
7. att riksdagen avslår regeringens förslag att till Kontant arbetsmarknadsstöd och utbildningsbidrag för budgetåret 1990/91 anvisa 30 000 000 kr. utöver vad som föreslagits i proposition 1989/90:100 bil.12.

8. att riksdagen beslutar att systemet med flexibla lönebidrag skall kunna tillämpas i hela landet fr.o.m. budgetåret 1990/91.

Mot. 1989/90
Fi67

Stockholm den 10 maj 1990

Sonja Rembo (m)

Anders G Högmark (m)

Erik Holmkvist (m)

Charlotte Cederschiöld (m)

Mona Saint Cyr (m)

Ulf Melin (m)

Lars G Ahlström (m)